

РЕШЕНИЕ

№ 6

гр. София , 18.05.2021 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АПЕЛАТИВЕН СЪД - СОФИЯ, 5-ТИ ТЪРГОВСКИ в закрито заседание на осемнадесети май, през две хиляди двадесет и първа година в следния състав:

Председател:	Иво Димитров
Членове:	Величка Борилова Зорница Гладилова

като разгледа докладваното от Зорница Гладилова Въззивно фирмено дело № 20211001100006 по описа за 2021 година

Производството е по реда на чл.606 от ГПК.

С решение от 09.03.2021 г. по ф.д. 12485/2003 г. СГС, ТО, VI-15 състав е отказал вписване по партидата на религиозна институция „Мюсюлманско сунитско ханефитско изповедание в Република България“ в публичния регистър на вероизповеданията при СГС на определение от 16.06.2011 г. по т.д. №1806/2010 г. на СГС, ТО, VI-15 състав, за което е подадено заявление вх. №280360/29.10.2020 г.

Срещу това решение е подадена жалба от „Мюсюлманско Сунитско Ханефитско изповедание в Република България“, ЕИК:13117524, с която моли въззивния съд да го отмени и вместо него да постанови вписване на подлежащите на вписване обстоятелства - Определение № 3317/16.06.2011 г. постановено по т.д.№ 1806/2010 г. по описа на СГС, ТО, VI-15 състав, влязло в сила на 20.03.2012 г., с което съдът е прекратил производството по делото поради отказ от иска на Мюсюлманско изповедание на основание чл. 233 от ГПК, който иск бил с правно основание Параграф 4 от ПЗР на ЗВ във връзка с чл. 124, ал.1 от ГПК, предявен от ищеца Мюсюлманско изповедание срещу ответника „Мюсюлманско сунитско ханефитско изповедание в Република България“. Поддържа, че съгласно трайно установената практика на Върховен касационен съд на Република България, отказът от иск съдържа в себе си мълчаливо признание за неоснователността на иска и към това признание се прикрепя силата на пресъдено нещо. Разпоредбата на §4, ал.3

от ПЗР на ЗВ постановявала, че съдът се произнася с решение, което се вписва в регистъра по чл.18 като законът не посочвал, че решение с което се отхвърля иска на ищеца не подлежи на вписване. Законът също така и не предвиждал, че на вписване подлежи само решение, с което се установява правоприемство. Производството по т.д.№ 1806/2010 г. приключило с влязъл в сила акт на съда, ползващ се със сила на пресъдено нещо - Определение от 16.06.2011г. по т.д.№ 1806/2010 г. по описа на СГС, ТО, VI-15 състав за прекратяване на производството на основание чл.233 ГПК поради отказ от иска на „Мюсюлманско изповедание“ с последица от определението по чл.233 ГПК като по влязло в сила решение /принадлежност на имущественото право/ и спорът между страните в това производство не можел да бъде пререшаван. Резултатът от исковия процес по § 4 от ПЗР на ЗВ, предмет на т.д.№ 1806/2010 г. по описа на СГС - влязлото в сила Определение от 16.06.2011 г. по т.д.№ 1806/2010г. по описа на СГС, ТО, VI-15 състав следвало да бъде вписан в регистъра по чл.18 ЗВ. В §4, ал.3 ПЗР на ЗВ не било конкретизирано по партидата на коя религиозна институция следва да се извърши вписването на крайният съдебен акт, но след като се вписва краен съдебен акт по исков процес, логично било това да се стори по партидата на страната на която е пресъденото нещо, която страна била „Мюсюлманско сунитско ханефитско изповедание в Република България“. Отказът от иск има същата правна последица с признаването на иска, като признаването се правело не от ответника, а от ищеца. И двете са свързани с отказ да се търси по нататъшна защита. Вписването по партидата на юридическото лице било съществен елемент от правния оборот като целта била трети лица да са известени за правните последици на направения отказ със сила на пресъдено нещо.

Възивният съд като обсъди представените по делото доказателства и доводите на жалбоподателя, намира установено следното:

Съдът е сезиран със заявление от Мюсюлманско Сунитско Ханефитско изповедание, представлявано от вписаният представител на вероизповеданието, с искане да бъде извършено вписване по партидата на изповеданието на определение № 3317 от 16.06.2011г. по описа на СГС, ТО, VI - 15 с-в, с което по заявен отказ от иск по § 4 от ПЗР на ЗВ, съдът е постановил прекратяване на исковото производство.

С определение от 16.06.2011 г. постановено по т.д.№ 1806/2010 г. по описа на СГС, ТО, VI-15 състав, е прекратено производството по делото на основание чл.233 ГПК - поради отказ от иска, направен от ищеца по делото. Определение от 16.06.2011 г., постановено по т.д.№ 1806/2010 г. по описа на СГС, ТО, VI-15 състав е влязло в сила на 20.03.2012 г.

Заявителят „Мюсюлманско сунитско ханефитско изповедание в РБългария“ е поддържал, че е бил ответник по т.д.№ 1806/2010 г. по описа на Софийски градски съд, ТО,

VI-15 състав, образувано по предявен от „Мюсюлманско изповедание“ рег. по ф.д.№ 1659/2003 г. по описа на СГС, ФО, 8 състав срещу „Мюсюлманско сунитско хюнефитско изповедание в РБългария“ рег. по ф.д.№ 12485/2003 г. по описа на СГС, ФО, 1 състав, иск по § 4 от ПЗР на Закона за вероизповеданията за установяване на правоприемственост между вероизповеданието и съществували религиозни, религиозно-просветни и социално-благотворителни юридически лица в периода до 1949 г. Поддържа, че в хода на производството по т.д.№ 1806/2010 г. по описа на СГС, ТО, VI-15 състав, ищецът „Мюсюлманско изповедание“, представлявано от М. А. Х. направил отказ от иска.

Съгласно §4, ал.1 от ПЗР на ЗВ въз основа на искане на регистрирано вероизповедание директорът на Дирекция "Вероизповедания" на Министерски съвет издава удостоверение относно правоприемствеността между вероизповеданието и съществували религиозни, религиозно-просветни и социално-благотворителни юридически лица в периода до 1949 г. Съгласно ал.2 представителите на съответното вероизповедание внасят иска пред Софийския градски съд за установяване на правоприемственост, като представят удостоверението на директора на Дирекция "Вероизповедания" по ал.1. Съгласно ал.3 съдът се произнася с решение, което се вписва в регистъра по [чл.18](#).

Тази правна норма определя като подлежащи на вписване единствено решенията, с които съдът се е произнесъл по искане на регистрирано вероизповедание за установяване на правоприемствеността между вероизповеданието и съществували религиозни, религиозно-просветни и социално-благотворителни юридически лица в периода до 1949 г. Следователно определенията на съда, с които се прекратяват производствата по искане на регистрирано вероизповедание за установяване на правоприемствеността между вероизповеданието и съществували религиозни, религиозно-просветни и социално-благотворителни юридически лица в периода до 1949 г. не подлежат на вписване. Законът изрично урежда подлежащите на вписване обстоятелства и актове.

Съгласно чл.595, ал.1 от ГПК по реда на тази глава се вписват образуването, преобразуването, обявяването в ликвидация и прекратяването на юридически лица и другите, подлежащи на вписване обстоятелства, когато закон предвижда вписване в съдебен регистър.

Съгласно чл.596, ал.1 от ГПК В регистрите се вписват: 1. видът, наименованието, седалището и адресът на юридическото лице; 2. предметът на дейност; 3. органите и лицата, които представляват юридическото лице, начинът на представляване, както и ликвидаторите; 4. други обстоятелства, предвидени в закон.

Съгласно чл.602, ал.2 от ГПК съдът проверява наличието на подлежащото на вписване обстоятелство и допустимостта на неговото вписване. На вписване подлежат различни обстоятелства в случаите, в които законът постановява тяхното вписване. Обстоятелства, чието вписване не е предвидено от нормативен акт

На вписване подлежат различни обстоятелства, в случаите, в които закон постановява тяхното вписване. Обстоятелства и актове, чието вписване не е предвидено от нормативен акт, не подлежат на вписване. Евентуалното тяхно вписване би било нищожно. Преценката дали дадено обстоятелство подлежи на вписване или не се извършва от законодателя, а не от лицето, което е заинтересувано от вписването. Проверката дали заявените за вписване обстоятелство или акт подлежат на вписване е част от проверката за основателността на искането за вписване, поради което при констатация, че обстоятелството или актът, чието вписване се искат не подлежат на вписване, вписването следва да бъде отказано.

По изложените съображения и изцяло споделяйки мотивите на първоинстанционния съд, настоящият съд намира, че молбата за вписване е неоснователна.

Като допълнително съображение следва да бъде посочено, че производството по [§ 4, ал. 2 ПЗР на ЗВ](#) в съдебната практика на Софийски апелативен съд е възприето като исково - решението се постановява в исков процес по установителен иск, с който ищецът - регистрирано вероизповедание установява, че е правопреемник на съществувало религиозно, религиозно-просветно и социално-благотворително юридическо лице в периода до 1949 г. Отхвърлянето на иска, както и прекратяването на съдебното производство по него не води до установяване на това, че ответниците по този иск са правопреемници на същото съществувало религиозно, религиозно-просветно и социално-благотворително юридическо лице. Поради това и вписването на съдебните актове, с които искът се отхвърля или производството по делото се прекратява е безсмислено. Решенията по искове с правно основание §4 ЗВ подлежат на вписване в регистъра по чл. 18 ЗВ единствено по партидата на ищеца, по отношение на който е установено правопреемство по §4, ал. 1 ЗВ, а не по партидите на други регистрирани вероизповедания, включително вероизповеданията – ответници по конкретното дело, тъй като касаят именно правопреемството по отношение на ищеца, но не и правопреемство на други лица, било то и ответници по спора.

Тук следва да бъде посочено и следното относно характера на производството по [§ 4, ал. 2 ПЗР на ЗВ](#):

Предмет производството е правопреемството между юридическо лице, регистрирано към настоящия момент като вероизповедание, и съществували към 1949 г. юридически лица от категориите, посочени в [§ 4, ал. 1 ЗВ](#), така, както е удостоверена в издаденото на основание [§ 4, ал. 1 ЗВ](#) удостоверение на Дирекция "Вероизповедания". Разпоредбата на [§ 4 ЗВ](#) е регламентира реда, по който съхраняваната от Дирекция "Вероизповедания" информация относно това правопреемство да бъде пренесена във водения след 2002 г. по силата на Закона за вероизповеданията съдебен регистър на

вероизповеданията. Съгласно § 4 ЗВ съдебната преценка се ограничава до легитимацията на молителя като регистрирано вероизповедание; наличието на удостоверение, издадено от компетентния държавен орган, представено с молбата за вписване; кръга на удостоверените в представеното удостоверение обстоятелства /фактът на правоприемство/. Установяването на правоприемството и възможността за неговото вписване в регистъра цели регистрирано към настоящия момент като вероизповедание да се легитимира като правоприемник с произтичащите от това права и задължения. Следователно вписването на правоприемството представлява съдействие от страна на съда при правомерно проявление на гражданската правоспособност и упражняване на гражданските права по смисъла на чл. 530 и сл. ГПК, което определя неговия охранителен характер. Действието на извършеното с решението и последващото вписване съдебно установяване на правоприемството има само легитимиращо молителя като правоприемник действие. Същото няма обвързващо установително действие спрямо трети заинтересуваните лица. За тях съществува възможността в отделен исков процес относно правоотношение, обусловено от правоприемството, да го оспорват като установят своите права. В това вече исково производство тези трети лица ще имат възможността да установят обстоятелствата, обуславящи или изключващи правоприемството.

Грамматическото и логическото тълкуване на § 4 ЗВ не дава основание уреденото от него производство да бъде квалифицирано като исково, тъй като липсват отличителните характеристики на исковото производство - правен спор с противопоставени страни и възможност същият да бъде решен със сила на пресъдено нещо. Обстоятелството, че законодателят е използвал израза „внеся иск“ се дължи на липса на прецизност.

Обстоятелството, че § 4, ал. 4 ЗВ предоставя възможност за обжалване на решението от страна на трети лица – други регистрирани вероизповедания също не сочи на това, че уреденото производство е исково. Действително в ГПК е уредена принципната невъзможност трети лица, неучаствали в дадено охранително производство, да обжалват положителното охранително решение, с което молбата се уважава. Това произтича от липсата на обвързващо действие на охранителния акт спрямо третите лица. В случаите, в които с постановяването на охранителния акт се създава привидност, че установените обстоятелства или правоотношения съществуват, която привидност засяга трети лица, когато се свързва с претендирани от тях права или отричани задължения, законът предоставя исковия процес като средство за защита с разпоредбата на чл. 537, ал. 2 ГПК. Исковият процес осигурява по-пълна защита на правата на третите лица и това е причината законът да не допуска по общо правило възможността оспорващите трети лица да обжалват охранителния акт.

Допускането на възможност за обжалване на охранителния акт от страна на трети лица, когато това е извършено с изрична разпоредба на закона, въз основа на извършена от законодателя преценка за законодателна целесъобразност в определен кръг случаи да се позволи на третите лица да обжалват засягащите ги охранителни актове не

противоречи на охранителния характер на производството. Този характер като вече беше посочено се определя не от възможностите и способите за атакуване на постановления охранителен съдебен акт, а от характера на намесата на съда в гражданското правоотношение, която в случая на охранителните производства се изразява в съдействие на съда при упражняването на гражданските права. Отделно следва да се има предвид, че поради охранителния характер на производството в тези случаи повдигнатият с жалбата спор е ограничен. Същият не може да се отнася до действителното съществуване на признатите с охранителния акт обстоятелства или правоотношения, а само до преценката дали са налице предвидените в специалния закон предпоставки за издаване на охранителния акт.

Допълнително - предвидената в [§ 4, ал. 4 ЗВ](#) обжалваемост съответства именно на извод за охранителен характер на производството. В случай, че уреденото производство бе исково, същото предполага наличие на ответник, който в това си качество е легитимиран да обжалва неизгодните за него решения в исковия процес. Затова не е необходимо това му право да се урежда в нарочна разпоредба като [§ 4, ал. 4 ЗВ](#). Следователно с нея е дадено право на обжалване в полза на трети лица, неучаствали в производството, на които решението не се съобщава съобразно правилата на исковия процес и следователно за тях не тече срок за обжалване /липсва изрична разпоредба/. Жалба срещу решението по [§ 4, ал. 3 ЗВ](#) може да бъде подадена от всяко друго регистрирано вероизповедание безсрочно. Възможността за безсрочно обжалване от страна на широк кръг трети лица, неопределен към момента на постановяване на крайния акт, е несъвместима с изискването за стабилност на постановените в резултат на исково производство решения, ползващи се със сила на пресъдено нещо, съответно и с тезата за исков характер на производството по [§ 4 ЗВ](#).

Отделно, при наличието на общото правило на [чл. 124, ал. 1 ГПК](#) е необяснимо изричното уреждане на възможността заинтересуваното юридическо лице да установява по исков ред претендираната правопримственост.

С оглед всичко изложено настоящият съдебен състав намира, че характерът на производството по [§ 4 ЗВ](#) е охранителен поради което постановеният в него акт следва да се впише единствено в партидата на дружеството молител, а не на трети лица, пък било то и конституирани ответници в неправилно образувано исково производство. Важно е да се посочи, че дори при обжалване от страна на трето лице на решението, с което се вписва правопримството, това може да доведе единствено до заличаване на вписването, но не и до вписване по партидата на обжалвалото трето лице.

По изложените съображения, настоящият съдебен състав намира, че обжалваното решение е законосъобразно и правилно и следва да бъде потвърдено.

Воден от горното съставът на Софийски апелативен съд

РЕШИ:

ПОТВЪРЖДАВА решение от 09.03.2021 г., постановено по ф.д. 12485/2003 г. СГС, ТО, VI-15 състав като законосъобразно и правилно.

РЕШЕНИЕТО е окончателно.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____